

2014

Diecézny katechetický
úrad

sr. Karola Dravecká OP

[NA CESTE K JEŽIŠOVI]

Metodické spracovanie projektu katechézy prvoprijímajúcich

Úvod

Nachádzame sa v procese práve prebiehajúcej tvorby projektu katechézy prvoprijímajúcich. Názov projektu „Na ceste k Ježišovi“ naznačuje cieľ, ku ktorému túžime smerovať spolu s deťmi. Aby sa dieťa mohlo stretnúť s eucharistickým Kristom, potrebuje pomoc celého cirkevného spoločenstva. Zodpovednosť tu majú predovšetkým biskupi, kňazi, rodičia a doprevádzajúci laici. Okrem názvu boli tiež zadefinované východiská projektu na teoretickej úrovni. Myslí sa na metódu „Quattro tempi“ (štyri časy) a katechumenátny model odporúčaný Všeobecným katechetickým direktóriom z roku 1997 v článku 68. Teória projektu je bližšie predstavená na stránke diecézneho katechetického úradu bratislavskej arcidiecézy.¹ Projekt má za sebou aj prvé pokusy o realizáciu v konkrétnej farnosti na Slovensku. To so sebou prináša prvé skúsenosti, prvé prehodnotenia a prvé inovácie.

V tomto momente sa Vám dostáva do rúk prvý koncept metodického spracovania pripravovaného projektu „Na ceste k Ježišovi“. Ide o „hrubú stavbu“, do ktorej je potrebné vložiť ešte mnoho spoločného úsilia. Pre konzumentov, ktorí sú naučení na hotový produkt, bude tento materiál skôr na škodu ako na úžitok. Ovocie môže priniesť len vtedy, ak sa dostane do dobrých rúk - do rúk tvorcov, ochotných túto ponuku kriticky prehodnotiť, klásť si otázky o jej možnej adaptácii vo svojom priestore, a otvorených komunikovať všetky svoje návrhy na vylepšenie. Vaša spätná väzba je pre ďalšie spracovanie projektu veľmi dôležitá. Obraciame sa na Vás v nádeji, že začaté dielo nadobudne jasnejšiu a primeranejšiu podobu v rukách starostlivých „otcov“ a „matiek“ túžiacich rodiť vo viere nové generácie.

Rozhodnutie pre zmenu

Blíži sa päťdesiate výročie od ukončenia II. vatikánskeho koncilu, ktorý zostane najväčšou udalosťou cirkevných dejín dvadsiateho storočia a vďaka ktorému sa vieme postaviť k problematike katechézy novým spôsobom. Koncil ovplyvnil myslenie o skutočnostiach, ktoré stoja v základoch katechézy. Pokoncilová katechéza stojí predovšetkým v službe Božiemu Slovu, obracia sa na veriaceho človeka a je vyjadrením a spoločným dielom Cirkvi. Je znamením konca epochy katechizmov, v ktorej bolo najdôležitejšie naučiť sa naspamäť predpísané poučky v detskom veku.² Aká je realita, v ktorej sme sa ocitli na Slovensku po dvadsiatich rokoch náboženskej slobody? Ako v našich farnostiach funguje tradičný systém iniciácie? Aká je generácia rodičov, ktorí žiadajú sviatosti pre svoje deti? Aké dôsledky so sebou prináša absencia farskej katechézy? Ak sme vo svojom prostredí postrehli nedostatky v tejto oblasti, stojíme na križovatke, kde je potrebné sa rozhodnúť.³ Buď budeme investovať

¹ Porov. <http://dku.abu-bratislava.sk/sites/default/files/Na%20ceste%20k%20Je%C5%BEl%20A1ovi.pdf> [zverejnené 13. 5. 2014, cit. 26.8.2014]

² Porov. ALBERICH, E.: *La catechesi oggi. Manuale di catechetica fondamentale*. Leumann (Torino) : Elle Di Ci, 2001, s. 21 – 23.

³ Pokusy o šírenie projektu ukázali, že „kameň úrazu“ je niekedy pastoračne ťažké prostredie. Demonštrujú to vyjadrenia kňazov a učiteľov náboženstva z informatívnych stretnutí o projekte, ako napr.: „Nemáme laikov,

všetky svoje sily a čas do školského katechetického systému, ktorý je v zmenenej spoločnosti vnímaný ako „nedostatočný“⁴, alebo okrem tradičných prístupov zoberieme na seba riziko „novosti“ a skúsime vyskúšať niečo, čo opúšťa pohodlné kritérium „vždy sa to tak robilo“ (porov. EG 33).⁵ Ak sa rozhodneme pre druhú alternatívu, môžeme sa posunúť na ceste k väčšej vernosti Bohu a človeku. Bohu preto, lebo sa stávame viac poslušní magistériu Cirkvi o katechéze⁶ a človeku preto, lebo sa snažíme viac rešpektovať zmenený kultúrny kontext. Najťažšie je prekonať nostalgiu po kresťanskej spoločnosti a uznať, že deti, ktoré k nám prichádzajú, sú iné ako boli tie v minulosti. Tiež ich rodiny sa radikálne zmenili. Kultúrne prostredie, v ktorom sme povolaní evanjelizovať, je viac misijné ako kresťanské.⁷ Autori nemeckej príručky na prípravu k svätému prijímaniu „Einfach Erstkommunion feiern“ ilustrujú zmenenú situáciu na príklade lyžovania na tráve. Môžeme mať veľmi dobre pripravených učiteľov lyžovania, ktorí svoju prácu milujú (nadšení katechéti), tiež môžeme mať perfektnú lyžiarsku výstroj (dobré metodické materiály), no aj tak musíme počítať s tým, že lyžovanie (katechéza) bude pri nedostatku snehu (neveriace prostredie) nemožné.⁸

Voľba katechumenátneho modelu

V bežnej praxi katechéta spravidla hľadá metodiky, ktoré budú „fungovať“. Otázkou je, akému prístupu majú tieto metodiky zodpovedať. V odborných kruhoch sa v oblasti iniciačnej katechézy stále viac hovorí o špeciálnom prístupe - o takzvanej *pedagogike iniciácie*.⁹

Podľa André Fossion¹⁰ je v tejto pedagogike dôležité, aby katechéza detí a adolescentov:

ktorí by sa tu angažovali“; „Nemáme animátorov, aby sa venovali deťom“; „K nám do kostola nechodia ani deti, nie to ešte rodičia“, „Deti idú na sväté prijímanie podľa školy, nie podľa farnosti“. Uvedomenie si ťažkostí tohto typu by však nemalo viesť k rezignácii, ale naopak k väčšej mobilizácii síl na poli štúdia a praxe.

⁴ Slovo „nedostatočný“ je použité v zmysle, že v škole nemôže prebiehať kresťanská iniciácia. Vedomosti o Bohu odovzdané v systematickom vyučovaní sami o sebe neprivádzajú ani do tajomného vzťahu s Kristom ani nezačleňujú do spoločenstva veriacich. To je možné len v súčinnosti s rodinou a cirkevným spoločenstvom, ktoré verí, slávi a žije sväté tajomstvá.

⁵ Zdôvodnenie výzvy k pastoračnej konverzii na Slovensku, ktorá je predpokladom obnovennej katechézy, nájdeme v *Pastoračnom pláne Katolíckej cirkvi na Slovensku 2007 – 2013* v článkoch 13 – 15.

⁶ Myslí sa predovšetkým na pokoncilové dokumenty ako *Všeobecné katechetické direktórium* z roku 1971, ktoré nasmerovalo partikulárne cirkvi k obnove katechézy. Mimoriadny význam v procese obnovy má *Obrad uvedenia dospelých do kresťanského života* (1972); apoštolské exhortácie Pavla VI., *Evangelium nuntiandi* (1995) a Jána Pavla II., *Catechesi Tradende* (1978). V neposlednom rade treba spomenúť prínos *Všeobecného katechetického direktória* z roku 1997.

⁷ O probléme ochabovania odovzdávania viery na Slovensku pojednáva okrem iného *Pastoračný plán Katolíckej cirkvi na Slovensku 2007 – 2013* v článkoch 8-12.

⁸ HENNECKE CH., KNÖCHELMANN K., PETROWSKI CH., RÖDE A.: *Einfach Erstkommunion feiern*.

Erstkommunionvorbereitung unter veränderten Voraussetzungen. München : Don Bosco Medien GmbH, 2010, s. 9.

⁹ Podrobnejšie k tejto problematike napr. ZIMMERMANNOVÁ, M.: *Pedagogika kresťanské iniciácie*. In *Kresťanská iniciácia*. Praha/České Budějovice : Katechetická sekce České biskupské konference/Halama, 2012, ss. 71 – 81.

¹⁰ André Fossion je profesorom v Medzinárodnom centre Lumen Vitae. Toto centrum ponúka formáciu v oblasti katechézy a pastorácie adaptovanú na súčasťnú dobu. V rokoch 1998 – 2006 bol riaditeľom tohto centra a tiež

- sa mohla oprieť o život spoločenstva, v ktorom si oni nájdu svoje miesto,
- nelimitovala sa len na vyučovací a didaktický aspekt, ale zasiahla celú bytosť svojich adresátov cez sprostredkovanie intenzívnej účasti na spoločenstve, liturgii a angažovanosti za lepší svet,
- cez mystagógiu poukázala na zmysel toho, čo sa prežilo počas liturgického slávania a docenila skúsenosť, ktorá dáva podnet k premýšľaniu. V prípade detí ide o po-sviatostné programy.
- rešpektovala individuálne tempo dozrievania. Vedie to k tomu, že postupne opustíme dopredu stanovený vek pre tú alebo inú etapu iniciácie.¹¹

Dokument francúzskej biskupskej konferencie *O smerovaní katechézy v dnešnej dobe*¹² v tretej kapitole predstavuje nasledujúce oporné body v pedagogike iniciácie:

1. Sloboda človeka: ide o slobodu začať cestu katechézy a slobodu vyjadriť vlastný názor, svoju vieru, svoje pochybnosti a otázky;
2. Napredovanie: na ktorom sú prítomné rôzne etapy a kde vedomie cieľa orientuje celú cestu a dáva chuť kráčať ďalej a rásť k zrelosti;
3. Hlboké zakorenenie vo Svätom písme: je potrebné dovoliť Božiemu slovu, aby urobilo svoju prácu a napomáhalo konanie Ducha Svätého v srdci každého;
4. Sprostredkovanie živej tradície: svedkovia minulosti a prítomnosti a svedectvo živej kresťanskej komunity nás uvádzajú do skúsenosti viery, ktorá nás stále predchádza;
5. Cesty katechumenátneho typu: ktoré vyžadujú povolanie k osobnému obráteniu prostredníctvom Božieho slova, stretnutie so živou komunitou, uvedenie do života modlitby a sviatostného života;
6. Dynamika voľby: nielen v prípade základného rozhodnutia sa pre Ježiša, ale aj v prehodnocovaní svojich každodenných rozhodnutí vo svetle Božieho slova;
7. Otvorenosť voči kultúrnej rôznorodosti: podpora rôznych komunikačných prostriedkov (slovo, obraz, napísaný text, umenie, masmédiá).

Metodika, ktorá sa Vám dostáva do rúk, sa orientuje na pedagogiku iniciácie postavenú na týchto základoch. Okrem teórie sa opiera o bohatú skúsenosť. V katechetickej praxi Cirkvi sa v posledných desaťročiach overovali mnohé nové projekty „katechumenátneho typu“,

prezidentom Európskej Spoločnosti pre katechézu. Je autorom mnohých kníh v oblasti katechetiky a má zásluhu na vzniku dvadsiatky katechetických manuálov.

¹¹ FOSSION, A.: Perspektivy katecheze v pluralitní společnosti. Zamyšlení nad pěti oblastmi otevřenými pro katechezi – 1. Časť. In *Cesty Katechezy* roč. I 2009/2, ss. 15-19.

¹² FRANCOUZKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE: *O směřování katecheze v dnešní době*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 2008.

inšpirované modelom kresťanskej iniciácie dospelých a prispôsobované na adresátov v mladšom veku. Dbalo sa pritom na väčšiu účasť rodičov a celého kresťanského spoločenstva na iniciačnom procese.¹³

V prvom rade ide o privedenie detí a rodičov do kontaktu s veriacim prostredím a o ich obrátenie. Tú zohráva neodmysliteľnú úlohu opätovné ohlasovanie podstatnej zvesti autentickými svedkami viery. Podstatná zvešť o veľkosti Boha a jeho dare spásy, ukrytá v slovách Svätého písma, v liturgických symboloch a v hlboko ľudskej skúsenosti, je pre našich súčasníkov neraz niečím bezcenným. Katechumenátny model ich pozýva cez spoločenstvo veriacich, priateľský dialóg, čítanie Božieho slova, liturgické slávenia, modlitbu a mystagógiu k znovuobjaveniu zmyslu kresťanského posolstva a kresťanského života. Toto pozvanie je adresované v prvom rade dospelým a potom deťom.¹⁴ Pre konkrétnu realizáciu tohto modelu sme si zvolili metódu „quattro tempi“ (štyri časy).¹⁵

Koncepcia katechetických stretnutí

Prvý rok katechézy prvoprijímajúcich (pred slávnosťou prvého sv. prijímania) a druhý rok katechézy (po slávnosti prvého sv. prijímania) majú rovnakú obsahovú štruktúru, ktorá cez jednotlivé obrady svätej omše uvádza do tajomstva Pána. Deti a ich rodičia už pri sviatosti krstu prijali svetlo Ducha Svätého a v sile tejto sviatosti majú milosť potrebnú na postupné preniknutie do svätých tajomstiev a príľnutie k osobe Ježiša Krista pod spôsobmi chleba a vína.

PREDSTAVENIE ETÁP

Nultá etapa je základnou podmienkou pre ďalšie etapy. Je to etapa začiatku vytvárania vzťahov, ktoré sú pre prehĺbenie kresťanského života detí a rodičov podstatné. Všetko, čo sa v katechéze udeje, nie je sústredné na jednotlivca a jeho túžbu. Je to záležitosť komunikácie jednotlivca s osobami z jeho blízkeho okolia. Oni v ňom môžu túžbu po Ježišovi v Eucharistii prebudiť a formovať alebo potlačiť,

¹³ V Taliansku sa mnohé diecézy pustili do nových projektov kresťanskej iniciácie už pokrstených detí inšpirovaných OUDKŽ na základe smerníc Konferencie biskupov Talianska (= CEI): CEI - Consiglio permanente (a cura di Ufficio Catechistico Nazionale - Servizio Nazionale per il Catecumenato): *L'iniziazione cristiana. 1. Orientamenti per il catecumenato degli adulti; 2. Orientamenti per l'iniziazione cristiana dei fanciulli e dei ragazzi dai 7ai 14 anni; 3. Orientamenti per risveglio della fede e il completamento dell'iniziazione cristiana in età adulta*. Leumann (Torino) : Elle Di Ci, 2004; SERVIZIO NAZIONALE PER IL CATECUMENATO: *Giuda per l'itinerario catecumenale dei ragazzi*. Leumann (Torino) : Elle Di Ci, 2001; Vo Francúzku *Texte National pour l'orientation de la catéchèse en France* z roku 2006 preferuje pedagogiku iniciácie, ktorej konkrétnym vyjadrením v katechéze prvoprijímajúcich je príručka, ktorá vyšla v talianskom preklade - LA DIFFUSIONE CATECHISTICA – LIONE: *In cammino verso l'Eucaristia. Sussidio per la Prima Comunione*. Leumann (Torino) : Elle Di Ci, 2012;

¹⁴ Toto ťažisko je už jasne formulované vo *Všeobecnom Katechetickom Direktóriu* z roku 1971 (= VKD (1971)) v čl. 20: „Nech tiež pamätajú (duchovní pastieri), že katechéza dospelých – keďže sa vzťahuje na osoby schopné plne zodpovedného súhlasu a záväzku – treba pokladať za hlavnú formu katechézy, ktorej sú podriadené všetky ostatné, aj keď preto nie menej potrebné.“ Inými slovami, katechetická práca s dospelými je dnes považovaná za nevyhnutnú podmienkou účinnej katechizácie detí a mládeže. Porov. ALBERICH E. – L. DŘÍMAL: *Katechetika*, Praha : Portál, 2008, s. 118.

¹⁵ Pre bližšie vysvetlenie pozri <http://dku.abu-bratislava.sk/sites/default/files/Na%20ceste%20k%20Je%C5%B5Ei%C5%A1ovi.pdf> [zverejnené 13. 5. 2014, cit. 26.8.2014]

zosmiešniť, zmenšiť. Obmedzenie tejto etapy na jeden mesiac je východisko z núdze. Odporúča sa predĺžiť ju aj na niekoľko mesiacov alebo celý rok. Formálne organizovanie príležitostí na vzájomné zblíženie sa oboch strán (deti s rodičmi a kňaza so spolupracovníkmi) však nikdy nenahradí prostredie pretkané neformálnymi srdečnými vzťahmi. Pričom je potrebné nezabúdať, že inštitúcie (farnosť – rodina – škola), ako aj cirkevné hnutia sami o sebe nezabezpečia účinnosť katechézy. Rozhodujúce kritérium je kvalita vzťahov v daných prostrediach.

Prvá etapa je príležitosťou nanovo prežiť dar krstu. Tomuto základnému daru, od ktorého sa v kresťanskom živote všetko odvíja, sa venujú dve stretnutia počas prvého roka. To je však minimum pre objatie nesmierneho bohatstva ukrytého v skutočnosti Veľkonočného tajomstva. Kerygmatické ohlasovanie novosti života v Ježišovi Kristovi je od prvého stretnutia až po posledné systematicky podávané a rozvíjané.¹⁶ Dôležité je tiež sprostredkovať súvislosť medzi krstom a Eucharistiou, ktorá má v sviatostnej teológii veľký význam.¹⁷ Liturgický aspekt obradov krstu a slávnosti prvého prijatia Eucharistie ponúka mnoho momentov pre pochopenie tohto faktu. Napr. biele rúcho a krstná košielka, obnovenie krstných sľubov, držanie krstných sviec a iné. Takisto liturgia každej svätej omše odkazuje na krst a jeho teológiu.

Na prvú etapu nadväzujú *ďalšie dve*, ktoré prehlbujú vzťah veriacich detí a rodičov k Božiemu slovu a k Eucharistii. V etapách je podávané učenie v duchu konštitúcie *Dei Verbum* 21 a *Sacro Sanctum Concilium* 7, 24 a 56. Ide o vykorenenie zvyku chápať Písmo oddelene od sviatostí, ktorý vznikol z protikladných tendencií medzi Katolíckou cirkvou a protestantskými cirkvami.¹⁸ II. vatikánsky koncil odporúča, aby veriaci neboli na svätej omši ako cudzinci, alebo nemí svedkovia. K tomu je nevyhnutné mať vieru, ktorá disponuje prítomných osobne prežívať to, čo slávia. Predovšetkým je potrebné viesť katechizovaných k tomu, že slávením Eucharistie vyznávame a zvestujeme Veľkonočné tajomstvo, v ktorom sa uskutočnilo definitívne oslobodenie od zla a od smrti.

V učení o Eucharistii je potrebné zdôrazniť osobné stretnutie s Bohom, intimitu osobného vzťahu s Ním, osobné spoločenstvo medzi Bohom a človekom, a vyhýbať sa uvažovaniu, ktoré by „zvecnilo“ sviatosť Lásky a degradovalo ju len na „niečo“. Skutočne ide o živé stretnutie s Ježišom Kristom, ktorý chcel zostať prítomný vo svojej Cirkvi pod spôsobmi chleba a vína. Vo svojej eucharistickej prítomnosti plne pôsobí, aby pretváral ľudí (porov. KKC 1075).

¹⁶ Tento základný metodologický prístup je vysvetlený na februárovom stretnutí animátorov.

¹⁷ Učenie o jednote iniciačných sviatostí je stabilnou a riadnou súčasťou Magistéria Cirkvi a preto je ťažké robiť katechézu o Eucharistii bez toho aby sa hovorilo o Krste a Birmovaní a naopak. Porov. VENTURI, G.: Iniziazione cristiana: unico mistero in tre sacramenti. In *Catechesi*, roč. 77, 2007-2008/3, ss. 49-65, s. 51; Pre hlbšie štúdium sa odporúča: KUNETKA, F.: Jednota iniciačných sviatostí z hľadiska liturgickej teológie. In *Teologické texty* 2007/4, s. 182.

¹⁸ TYROL, A.: Poznámky k vieroučnej konštitúcii Dei Verbum. In: *Duchovný pastier*, roč. 83, 2002/9, ss. 438 – 445, s. 439.

Postupuje sa podľa nasledujúcej schémy:

	Nultá etapa: Príprava
Úvodné obrady sv. omše	Prvá etapa: Pán nám daruje život
Liturgia Slova	Druhá etapa: Pán sa daruje vo svojom Slove
Liturgia obety	Tretia etapa: Ježiš sa daruje a pozýva nás darovať sa

ČASOVO – TEMATICKÝ PLÁN STRETNUTÍ

PRVÝ ROK

Nultá etapa: Príprava

Cieľ: Formovať podmienky pre projekt cez prvé kontakty so spolupracovníkmi, rodičmi a deťmi

September

AKTIVITY

- Diskusia ohľadom projektu vo farnosti
- Hľadanie spolupracovníkov pre prácu s deťmi a s dospelými
- Formovanie spolupracovníkov pre projekt

Október

AKTIVITY

- Animácia prípravy na *Slávnosť uvedenia do spoločenstva*
- Modlitby vo farnosti za prvoprijímajúcich a ich rodiny
- Oboznámenie rodičov prvoprijímajúcich s projektom a pozvanie k účasti (po Slávnosti začlenenia do spoločenstva)
- Neformálne stretnutie s deťmi: hry a súťaže

LITURGICKÉ SLÁVENIA

Slávnosť uvedenia do spoločenstva (nedeľa mimo sv. omše)

NAPREDOVANI RODÍN

Motivácia začať cestu k Ježišovi spoločne so svojimi deťmi

1. etapa: Pán nám daruje nový život

Cieľ: V znamení vody spoznávame milosť obsiahnutú v krste.

November

OBSAH

Boh otvára cestu k slobode - Ex 14, 5-15, 2

AKTIVITY

Prvé stretnutie s animátormi, rodičmi, deťmi zamerané na význam krstu. Časový rozvrh stretnutí záleží od dohody. Obsahovým podkladom pre vedenie stretnutí je *Leták prvého stretnutia*.

LITURGICKÉ SLÁVENIA	Počas detskej sv. omše, ktorá nasleduje po stretnutiach detí, sa môže názorne použiť nádoba so zasadeným semenkom a plagátik s menami detí, ako impulz pre modlitby veriacich (viď. Leták prvého stretnutia, str. 4)
NAPREDOVANIE RODÍN	- Formovanie skupín. - Motivácia začať cestu prehĺbenia viery vychádzajúc zo sviatosti krstu. - Vydávanie svedectva viery vo svojej rodine

December

OBSAH	Aspekty náboženskej výchovy v rodine (konkretizácia témy podľa uváženia)
AKTIVITY	- Adventná duchovná obnova rodičov (nielen prvoprijímajúcich) - Na stretnutiach detí prebehne animácia <i>Obradu predstavenia detí farskému spoločenstvu</i>. Stretnutia detí sú zamerané na osobu Ježiša Krista a motiváciu stať sa jeho priateľom. Stretnutie je možné prepojiť s tematikou Vianoc. - Workshopy s deťmi a rodičmi na prípravu vianočných darčiekov
LITURGICKÉ SLÁVENIA	Predstavenie prvoprijímajúcich farskému spoločenstvu (počas nedeľnej sv. omše následne po duchovnej obnove)
NAPREDOVANIE RODÍN	Prevzatie zodpovednosti za výchovu svojich detí vo viere

Január

OBSAH	Ježiš nás volá k obráteniu - Mk 1, 4 – 15
AKTIVITY	Stretnutia s animátormi, rodičmi, deťmi podľa <i>Letáku druhého stretnutia</i> .
LITURGICKÉ SLÁVENIA	Počas detskej sv. omše je úkon kajúcnosti nahradený pokropením vody. (viď Leták druhého stretnutia, str. 4)
NAPREDOVANIE RODÍN	- Formovanie rodiny ako miesta, kde sa „Naplnil čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo“. - Praktizovanie večerného spytovania svedomia a modlitby

2. etapa: Pán sa daruje vo svojom Slove

Cieľ: Vstúpiť do plodného načúvania Slova.

Február

OBSAH	Boh hovorí k ľuďom - Ez 2, 2-10; 3, 1-4
AKTIVITY	Stretnutia s animátormi, rodičmi, deťmi podľa <i>Letáku tretieho stretnutia</i> .
LITURGICKÉ SLÁVENIA	Na strestkách detí sa uskutoční krátka Liturgia Slova (viď Leták tretieho stretnutia, str. 4)
NAPREDOVANIE RODÍN	- Nájdenie vhodného miesta pre Sväté písmo vo svojej

- domácnosti
- Rozprávanie príbehov „histórie spásy“ svojim deťom vo večernom čase

3. etapa: Ježiš sa daruje a pozýva nás darovať sa

Cieľ: Objaviť, že pri slávení Eucharistie sa nám daruje Boh

Marec

OBSAH	Ježiš sýti zástupy – Jn 6, 1 – 15.
AKTIVITY	Stretnutia s animátormi, rodičmi, deťmi podľa <i>Letáku štvrtého stretnutia</i>
LITURGICKÉ SLÁVENIA	Na stretnutiach rodičov a detí sa vysvetlí obrad prinášania obetných darov (viď Leták štvrtého stretnutia, str. 1)
NAPREDOVANIE RODÍN	- Príprava na slávnosť prijatia prvej, ale nie poslednej Eucharistie. - Intenzívnejší kresťanský život živený modlitbou, čítaním Božieho slova a sviatosťami.

Apríl

OBSAH	Aspekty náboženskej výchovy v rodine (zameranie na prax sviatosti zmierenia)
AKTIVITY	- Pôstna duchovná obnova rodičov (nielen prvoprijímajúcich) - Na stretnutí detí prebehne animácia <i>Obradu prvej sviatosti zmierenia</i>. Stretnutia detí sú zamerané na prípravu na sviatosť zmierenia.
LITURGICKÉ SLÁVENIA	Prvá sviatosť zmierenia detí a možnosť pristúpiť k tejto sviatosti u rodičov
NAPREDOVANIE RODÍN	Spoločná príprava na slávnosť prijatia prvej sviatosti zmierenia

Máj

OBSAH	Ježiš Kristus sa daruje pre nás - 1Kor 11, 23 – 26
AKTIVITY	Stretnutia animátorov, rodičov, detí podľa <i>Letáku piateho stretnutia</i> .
LITURGICKÉ SLÁVENIA	Slávnosť prvého svätého prijímania
NAPREDOVANIE RODÍN	Rodina spoločne prežíva Eucharistiu ako sviatosť lásky.

Liturgické slávenia

Katechéza katechumenátneho typu predpokladá uvedenie si, že „obrad“ tvorí nenahraditeľný kontext pre náboženskú skúsenosť a prvotný zdroj náboženskej reflexie.¹⁹ Návrat k „obradom“ je v projekte „Na ceste k Ježišovi“ kľúčový. Ako vyplýva z časovo – tematického plánu v prvom roku ponúkame tri špeciálne obrady:

1. Slávnosť začlenenia do spoločenstva. Obrad otvára cestu katechézy a je slávený mimo svätej omše. Ide o slávnostné prijatie detí do spoločenstiev, v ktorých budú formované. Všetko sa odohráva za účasti ich rodičov a s ich súhlasom.
2. Predstavenie detí farskému spoločenstvu. Obrad je vonkajším vyjadrením, že deti chcú nastúpiť cestu priateľstva s Ježišom a zaujať svoje miesto medzi veriacimi v Božom chráme.²⁰
3. Prvá slávnosť odpustenia. Obrad doprevádza deti pri ich prvom prijatí sviatosti zmierenia.

Okrem týchto obradov sa v projekte počíta s inými tvorivými vstupmi do liturgie detských sv. omší. Tiež samotné slávenie prvého sv. prijímania je dôležité pre náboženskú skúsenosť detí a rodičov. Myšlienku projektu napríklad vhodne vyjadruje privedenie detí rodičmi na začiatku tejto slávnosti. Dôvodom pre rozhodnutie investovať čo najviac energie do organizovania týchto slávností je aj fakt, že je na nich zo strany rodičov najvyššia účasť.

SLÁVNOSŤ ZAČLENENIA DO SPOLOČENSTVA²¹

Pieseň

Privítanie a krátke uvedenie obradu

Požiadanie o prijatie do spoločenstva

Deti sa spolu s kňazom a animátormi postavajú do kruhu a kňaz požiada deti, aby vyjadrili svoju túžbu nastúpiť cestu, ktorá ich privedie k prijatiu Eucharistie. (Dialóg môže byť individuálny, ak skupina detí nie je početná.)

K: Milé dievča a chlapec, čo si žiadaš?

D: Byť prijatý(á) do tohto spoločenstva, aby som sa stal priateľom Ježiša.

¹⁹ Porov. BONACCORSO, G.: *La liturgia e la fede. La teologia e l'antropologia del rito*, Padova : EMP- Abbazia di S. Giustina, 2005, s. 116.

²⁰ Uvedomujeme si, že počas dvoch detských stretnutí (november, december) nie je možné dosiahnuť to, aby tento obrad vyjadroval zrelú voľbu na základe poznania Ježiša Krista. Formulácie pôvodného talianskeho originálu sme preto upravili tak, aby boli čo najviac adaptované na slovenské podmienky. Časový odstup medzi prvým a druhým obradom v Taliansku je aspoň jeden rok. Obrad predstavenia detí v talianskej koncepcii predpokladá, že spoločenstvo detí a rodičov už na základe svojej skúsenosti a poznania vie, či chce na ceste pokračovať.

²¹ Preklad z tal. originálu: VENTURI, G.: *Iniziazione cristiana dei ragazzi. Celebrazioni*. Brescia : Queriniana, 2002, ss. 7-10.

K: My všetci prežívame radosť, že chceš patriť do toho spoločenstva a pripraviť sa na prijatie sviatosti Eucharistie. Aby sa Ti to podarilo, potrebuješ čas a pomoc ľudí, ktorí Ti budú stáť na blízku a viesť Ťa. Si ochotný prichádzať k nám, do nášho spoločenstva, aby si sa naučil poznať a milovať Ježiša tak, ako Ťa On už dávno pozná a miluje?

D: Áno.

K: Milé deti, teraz chodte za svojimi rodičmi (alebo za tými, ktorí ich zastupujú) a spýtajte sa ich či súhlasia, že budete prichádzať do tohto spoločenstva, ktoré Vás privedie k prijatiu sviatosti Eucharistie.

Každé dieťa príde k svojim rodičom a žiada si dovoľenie.

D: Milá mama a otec (alebo meno toho, kto ich zastupuje), dovoľte mi patriť do tohto spoločenstva, aby som sa pripravil na prijatie Eucharistie?

R: Chod', dieťa moje (meno dieťaťa), a milosť Boha nech Ťa sprevádza.

Dieťa sa vráti do kruhu pri kňazovi.

K: Milí rodičia, dovolili ste, aby vaše deti patrili do spoločenstva a napredovali na ceste kresťanskej iniciácie. Animátori a ja Vám zaručujeme našu pomoc a pýtame sa: Ste ochotní aktívne sa zúčastniť na príprave Vašich detí?

R: Áno.

Prijatie

K: Vaši rodičia Vám dali svoj súhlas, aby ste patrili do nášho spoločenstva. Prežívame veľkú radosť, že Vás môžeme prijať medzi seba a začať s Vami cestu pekného dobrodružstva.

Počas piesne si všetci – deti a animátori podajú ruky.

Odovzdanie znaku prijatia do spoločenstva

K: Milé dievčatá a chlapci, teraz ste súčasťou nášho spoločenstva, do ktorého patria tí, ktorí sa chcú stať priateľmi Ježiša. Boli raz dvaja mladí ľudia, ktorí ešte nenašli priateľa vo svojom živote. Volali sa Ondrej a Jakub. Jedného dňa muž, ktorý žil vo veľkej chudobe na púšti a načúval stále, čo mu Boh hovoril, videl prechádzať Ježiša a povedal tým mladíkom: „Pozrite, tento sa môže stať Vaším pravým priateľom: je schopný položiť aj svoj život za Vás.“ Oni mu boli veľmi vďační za to, čo im povedal a vybrali sa za neznámou osobou. Bol to Ježiš. On si všimol, že niekto ide za ním. Počúvajte, čo nám hovorí Evanjelium:

Kňaz sa priblíži k Evanjeliu a číta (Jn 1, 38 – 39), potom sa vráti medzi deti a povie:

K: My chceme byť ako Ondrej a Jakub: ísť za Ježišom, kráčať spolu s ním, počúvať ho, stať sa jeho skutočnými priateľmi. (K tomu nám pomôže jeho matka Panna Mária.) Aby ste si toto všetko pamätali, darujem Vám obrázok Ježiša s Pannou Máriou. Dajte si ho blízko k vašej posteli. A každý večer sa nachvíľu sa naň pozrite, aby ste si spomenuli na tento deň a obnovili Vašu snahu.

Každé dieťa príde ku kňazovi a dostane obrázok.

PREDSTAVENIE DETÍ KREŠŤANSKÉMU SPOLOČENSTVU²²

Deti sa zhromaždia spolu s animátormi a katechétami pred kostolom.

Úmysel nasledovať Ježiša

K: Požiadali ste nás, aby ste patrili do spoločenstva, v ktorom začnete poznávať a veriť v Ježiša. Vedeli by ste povedať, čo Vás najviac priťahuje na Ježišovi?

Deti slobodne odpovedajú.

K: Už ste objavili, že Ježiš má rád všetkých ľudí a túži, aby sa stali jeho priateľmi a aby boli priatelia jeden druhému. Pýtam sa Vás: chcete sa naučiť milovať stále viac Ježiša a stať sa jeho priateľmi?

D: Áno

K: Objavili ste tiež, že Ježiš vás volá po mene: Chcete ho nasledovať, byť pozorné na to čo Vám povie ako váš naozajstný priateľ?

D: Áno

Vstup do chrámu

K: Milé deti, teraz môžete obsadiť vaše miesto medzi kresťanmi zhromaždenými v chráme. Poďme, počúvajte Pána, ktorý k nám hovorí a modlime sa všetci spoločne.

Keď to deti počujú vstúpia v sprievode do chrámu a zaujmú miesta, ktoré sú pre nich pripravené. Veriaci ich privítajú s piesňou.

Pozdrav a privítanie

K: Dnes špeciálne vítame medzi nami deti, ktoré začínajú cestu priateľstva s Ježišom. O niekoľko mesiacov ho prijmu pod spôsobom chleba a vína. Boli už prijaté do spoločenstva, ktoré ich bude sprevádzať na ceste prípravy. Dnes slávnostne zaujali svoje miesto medzi nami ako členovia božej rodiny, ktorá sa zhromažďuje v tomto chráme. Je našou zodpovednosťou podporovať, pomáhať a modliť sa za tieto deti. Ony nám pripomínajú, že krstom sme všetci „jedno telo“ a „jedno srdce“ na slávu Boha Otca, Syna a Ducha Svätého.

Alebo:

Jedno z detí zo štvrtého ročníka: Ahojte kamaráti, dnes Vás špeciálne vítame medzi nami. Práve ste slávnostne zaujali svoje miesto v tomto chráme, kde na Vás vždy čaká dobrý Nebeský Otec a rodina veriacich. Budeme s Vami na Vašej ceste priateľstva s Ježišom a budeme Vám pomáhať, aby ste Ježiša viac spoznali a milovali.

Po privítaní môže zaznieť potlesk.

²² Adaptácia obradu „Presentazione alla comunità“ podľa: VENTURI, G.: *Iniziazione cristiana dei ragazzi. Celebrazioni*. Brescia : Queriniana, 2002, ss. 11 -14.

Modlitby veriacich

K: Prosíme Ťa, Otče, za tieto naše deti, spolužiakov a priateľov, ktorí chcú stretnúť Pána, poznať ho a milovať. Volajme spoločne: Prosíme Ťa, vyslyš nás.

D: Aby si Ty, dobrý Otče, zväčšoval deň čo deň ich túžbu žiť s Ježišom.

D: Aby v rodine Božích detí mohli nájsť radosť a život.

D: Aby pri príprave na prijatie Eucharistie si Ty, dobrý Otče, im daroval silu a vytrvalosť.

D: Aby si ich ochránil pred znechutením a stratou dôvery.

D: Aby si im daroval radosť, že príjmu prvýkrát Eucharistiu.

K: Otče, Ty si podnietil v týchto deťoch túžbu stať sa učeníkmi Ježiša, daj aby kráčali s vytrvalosťou po začatej ceste a uvideli naplnené svoje túžby a naše modlitby. Skrze Krista nášho Pána. Amen.

PRVÁ SLÁVNOSŤ ODPUSTENIA²³

Pomôcky

- Evanjelium
- Paškál
- Malá sviečka pre každé dieťa
- Pri kríži veľká nádoba s pieskom, kde sa môžu postaviť sviečky
- Lístky na pamiatku s textom Jn 8,12

Slávenie

Deti a tí, čo ich doprevádzajú sa postaví do presbytéria blízko ku paškálu, ktorý svieti.

Pieseň

Chceme kráčať vo svetle Božom/ 4x
Chceme kráčať, kráčať, chceme kráčať ó, ó
Chceme kráčať vo svetle Božom.

KŇAZ:

Zhromaždili sme sa v mene Otca, i Syna a Ducha Svätého. Pozrite! Veľkonočná svieca. Bola zapálená na Veľkú noc a je symbolom Pána Ježiša, ktorý vstal zmŕtvych. On povedal, že je svetlo sveta. Pre nás kresťanov je Ježiš svetlom pokoja, lásky a nádeje. Máme úlohu šíriť toto svetlo okolo nás. Každý z nás si niekedy vyberie svetlo. Počúvajte.

Štyri deti sa priblížia k paškálu. Každý z nich má zhasnutú sviečku. Jeden po druhom čítajú vety, ktoré majú na lístkoch a zapália si sviečku od paškála.

²³ Voľný preklad z tal. originálu: Celebrare la prima Ricociliazione a la prima Comunione. Leumann (TO) : Elledici, 2012, ss. 20 -21.

DIEVČA1:

Včera som sa poškriepila s kamarátkou. Bolo to odo mňa hlúpe. Snažila som sa to napraviť.

CHLAPEC 1:

Včera som pokazil hračku môjho malého bračeka. Báľ som sa k tomu priznať, ale nakoniec som povedal ockovi: „Bol som to ja, čo to pokazil.“

DIEVČA 2:

Niektorí v škole sa vysmievajú z Moniky, že pomaly číta. Povedala som jej: „Neboj sa, pod' medzi nás, my sa ti nebudeme smiať“.

CHLAPEC 2:

Mama odo mňa chcela, aby som niečo urobil. Povedal som, že dobre. Ale neurobil som to. Na druhý deň som jej povedal: „Prepáč“.

KŇAZ:

Všetci si teraz spomeňme na nejaký malý skutok pokoja, ktoré sme urobili posledné dni doma, v škole, na ulici....

Po krátkej chvíli ticha, nasleduje:

Všetky tieto dobré skutky sme urobili vďaka Tebe, Ježiš, a vďaka Duchu Svätému, ktorý nás naplňuje pokojom, radosťou, priateľstvom...

Pieseň

1. Moje malé svetielko, chcem, aby svietilo. Moje malé svetielko chcem, aby svietilo, svietilo, svietilo.
2. Ježiš mi ho zapálil, chcem, aby svietilo. Ježiš mi ho zapálil, chcem aby svietilo, svietilo, svietilo.

KŇAZ:

Priniesť druhým svetlo nie je vôbec ľahké. Počúvajme...

Štyri deti sa priblížia k paškálu. Každý má zapálenú sviečku. Potom ako prečítajú ich vetu, sviečku zhasia a zapichnú do nádoby s pieskom.

CHLAPEC 1:

Včera som povedal jednému spolužiakovi: „Ty nemôžeš s nami hrať futbal. Si príliš pomalý. Kvôli Tebe stále prehrávame.“

DIEVČA 1:

Vysmievala som sa z kamarátky, že je príliš tučná.

CHLAPEC 2:

Počas prestávky je jeden, čo sa hrá na silného a berie Júliine veci. Naučili sme ho, čo a ako. Hodili sme ho o zem a dali sme mu poriadny výprask. Teraz nechce viac chodiť do školy.

DIEVČA2:

Hovorím si, že som kresťanka, ale vôbec sa nesnažím poznávať Boha a rozprávať sa s Ježišom.

KŇAZ:

Je pravda, že niekedy si volíme zlo, hľadáme tmu, noc, sebecko... Nechceme byť dobrí k iným, správame sa k nim zlomyseľne a kruto. Pomyslime si na skutky, ktorými sme druhých zarmútili a ublížili im. Spomeňme si, kedy sme nemilovali ako Ježiš.

Po krátkej chvíli zaspievame nasledujúcu pieseň.

Pieseň

Ježiš, Ty si ma poznal a dal mi odpustenie.

Podal si mi ruku a už Ti nepoviem: "Nie."

R: Ty poznáš moje padanie, Ty poznáš moje vstávanie,
Ty poznáš moje myslenie.

Čítanie Evanjelia

KŇAZ prečíta stať z Evanjelia Jn 8, 12:

„Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť vo tmách, ale bude mať svetlo života.“

Po chvíľke ticha kňaz prednesie nasledujúcu modlitbu.

Modlitba

Pane, Ty nás poznáš, Ty vieš, že niekedy si volíme tmu namiesto svetla, volíme si temnotu hriechu. Ale Tvoja láska je silnejšia. Ty vieš, že v našom srdci je stále malý plamienok pripravený vždy znova vzplanúť. Je to plameň priateľstva, lásky, pokoja, viery! Príď zmeniť naše srdce s Tvojím odpustením a milosrdenstvom. Príď a osvetli našu cestu.

KATECHÉTA

A teraz, ak hľadáte toto odpustenia, a ak ste pripravení, príďte ku kňazom, ktorí vám darujú Božie odpustenie.

Nasleduje individuálna sv. spoveď. Každé dieťa pri nej dostane sviečku, ktorú po svätej spovedi za pomoci rodičov alebo katechéty zapáli od paškálu a dá do nádoby s pieskom. Pritom sa poďakuje za dar odpustenia.

Formácia formátorov

STRETNUTIA MANŽELSKÝCH ANIMÁTORSKÝCH PÁROV

I. Boh nás vedie na cestu slobody (november)

Modlitba

Dialóg

Na začiatku je dobré spoločne čeliť nasledujúcim otázkam: Aké sú Vaše pocity pred prvými stretnutiami? Čo očakávate? Čo myslíte, prečo má zmysel venovať sa skôr rodičom ako deťom?

Metóda

Práca v malých spoločenstvách má v porovnaní s frontálnymi prístupmi obrovské výhody.²⁴ V prvom rade sa začínajú vytvárať osobnejšie vzťahy, ľudia sa vzájomne spoznávajú, začínajú medzi sebou komunikovať. Cieľom týchto stretnutí je, aby začali komunikovať aj na úrovni viery. Čo môže byť pre mnohých veľký problém, lebo to nikdy nerobili. Tu zohráva dôležitú úlohu animátorský manželský pár, ktorý nielen odprednáša „učivo“, ale komunikuje svoju vieru – slovami, gestami, životom. Táto komunikácia však nemôže byť veľmi emočná, unáhlená, násilná. Zúčastnení sa musia cítiť prijímaní, rešpektovaní na svojom stupni viery, podnietení pýtať sa a nie dostávať jednoznačné odpovede.

Obsah

- a. Prečítanie textu **Ex 14, 5-15, 2**
- b. Meditatívne ticho
- c. Spoločné hľadanie odpovede na otázku: *Čo je podstatnou zvesťou?*

Pre mňa podstatnou zvesťou je, že ľud, čo prešiel morom, sa zmenil. Prešiel od strachu k bázni a od otroctva k službe. Pred vstupom do mora mal strach z Egypťanov, ktorí ho prenasledovali a zo zdanlivej smrti v mori, po prechode cez more mal bázeň pred Pánom, ktorý ho zázračne vyslobodil. Ľudia, ktorí pred vstupom do mora ľutovali svoj odchod z Egypta, kde žili ako otroci, vyšli z neho ako ľudia odhodlaní kráčať cestou k zaslúbennej slobode. Viera Izraelského ľudu sa opiera o skúsenosť exodu. Nie je to len špekulatívna viera, ale viera na základe pamäti. O akú skúsenosť sa opiera naša viera?

Podklady pre prípravu stretnutia:

MARTINI, C. M.: *Tvá hŕľ mňa vedie*. Olomouc : Matica cyrilometodějská s.r.o, 1996, ss. 59-70.

²⁴ V katechetike je prítomná od 70 rokov 20. storočia jasná voľba v prospech spoločenstiev. Je to voľba ktorá vyhlasuje kresťanskú komunitu za podmienku, miesto, subjekt, objekt, a cieľ katechézy. Porov. VKD (1971) 21, 31, 35, CT 24 a iné. Táto voľba sa opiera o koncilové dokumenty, napr. ChL 26.

TIŇO, J. [Ed.]: Komentáre k Starému zákonu 3. zväzok Exodus. Trnava : Dobrá kniha, 2013, ss. 344 – 378.

Leták k prvému stretnutiu.

II. Ježiš nás volá k obráteniu (január)

Modlitba

Dialóg

Aká je vaša skúsenosť z prvých stretnutí? Niekedy môže byť naša skúsenosť problematická. To sa však nesmie stať prekážkou, ale výzvou pre celú farnosť a pre mňa!

Metóda

V problémových situáciách sa vo mne môže vynoriť otázka: Aká je moja úloha vo vzťahu k „väčšine“ pokrstených, ktorí sa vzdialili?

Podľa *Evangelii Gaudium*:

- **Moja úloha je byť učeníkom-misionárom.**

Učenie sa zakladá na realite, že kresťania krstom vstúpili do nového vzťahu s tým najväčším učiteľom – Ježišom Kristom a majú vďaka prítomnosti Ducha Svätého spolunáležitosť s božskými skutočnosťami. Slovné spojenie „učeník-misionár“ dáva dôraz na to, že pokrstení sú aj misionármi, a to v takej miere, v akej sa stretli s láskou Boha v Kristovi Ježišovi. „Toto presvedčenie sa stáva priamou výzvou každému kresťanovi, aby sa nikto nezriekol svojho záväzku evanjelizovať, pretože, ak niekto skutočne zakúsi zachraňujúcu lásku Boha, nepotrebuje dlhý čas prípravy, aby ju mohol ohlasovať, nemôže čakať, že sa mu dostane veľa prednášok či dlhé vzdelávanie.“ (EG 120) Neznamená to však, že misionárske nasadenie by malo obmedziť v evanjelizátoroch túžbu po raste, ktorí by sa mali usilovať o lepšiu formáciu, prehĺbenie svojej lásky, a zreteľnejšie svedectvo o Evanjelii. (porov. EG 121)

- **Metóda je veľmi jednoduchá a zakladá sa na stretnutiach od človeka k človeku.**

Podľa *Evangelii Gaudium* 127 určitá forma kázania prislúcha každému členovi Božieho ľudu ako každodenná úloha. Je to neformálne kázanie, keď učeník má stálu ochotu prinášať druhým Ježišovu lásku, a deje sa to spontánne kdekoľvek, na ceste, na námestí, v práci, na ulici. K tomuto máme povzbudzovať seba aj rodičov.

Naše kázanie je však aj „formálne“. V tomto prípade sa nestretávame sami od seba, dostali sme k tomu určitý podnet a sledujeme určitý cieľ. Chceme zapojiť rodičov do prípravy ich detí na prvé prijatie Eucharistie. Môže nás inšpirovať nasledujúca citácia z EG:

„Toto vždy úctivé a láskavé kázanie spočíva v **osobnom dialógu**, v ktorom druhý vyjadruje a zdieľa svoje radosti, nádeje, starosti o svojich drahých a veľa iných vecí, ktoré mu ležia na srdci. Len po takomto rozhovore je možné prezentovať **Slovo**, napríklad *čítaním* nejakej časti

z Písma alebo jej prerozprávaním, ale vždy *pripomenutím podstatnej zvesti*: osobnej lásky Boha, ktorý sa stal človekom, dal seba samého za nás, žije a ponúka nám svoju spásu a svoje priateľstvo. (...)„Niekedý sa (táto zvešť) vyjadruje priamo, inokedy osobným svedectvom, rozprávaním, gestom, alebo inou formou, ktorú môže Duch Svätý vnuknúť v konkrétnej situácii. Ak sa to zdá rozumné a sú preto podmienky, je dobré zakončiť toto bratské a misijné stretnutie **krátkou modlitbou**, ktorá nadviaže na starosti, ktoré dotyčný vyjadril. Tak pocíti zreteľnejšie, že bol vypočutý a že jeho situácia bola interpretovaná a vložená do Božích rúk, a uzná, že Božie slovo skutočne hovorí v jeho živote. “ (EG 128)

Obsah

- a. Prečítanie textu Mk 1, 9-15
- b. Meditatívne ticho
- c. Spoločné hľadanie odpovede na otázku: *Čo je podstatnou zvešťou?*

Pre mňa je podstatnou zvešťou to, že sa „nebo“ otvorilo . Pre tento výraz nie je použité obyčajné sloveso „otvorilo“, ale „roztrhlo“ „roztvorilo“ . Toto sloveso sa v Markovi nachádza ešte raz, a to vo chvíli Ježišovej smrti: „Chrámová opona sa roztrhla na dvojce odvrchu až nadol“ (Mk 15, 38). **V Ježišovi sa nebo stáva dostupným pre každého!** My môžeme „skrze Krista, s Kristom a v Kristovi“ vstúpiť do nového vzťahu s Bohom – Otcom a prežiť naplno Božiu prítomnosť v Duchu Svätom. Čo to znamená? Znamená to nanovo prežiť, že sme nekonečne milovaní. A toto vedomie nás neopustí ani počas 40 rokov na púšti alebo 40 dní pôstu, slz a pokušení.

Požehnanie kňaza

Podklady pre prípravu stretnutia:

FAUSTI, S.: *Nad evangeliem podle Marka. Prozumět Božímu slovu*. Praha : Paulínky, 2007, ss. 20 – 34.
DUBOVSKÝ, P. [Ed.]: *Komentár k Novému zákonu 1. zväzok Marek*. Trnava : Dobrá kniha, 2013, ss 61 – 96, 112 – 119.
Leták druhého stretnutia.

III. Boh hovorí k ľudom (február)

Modlitba

Vďaka – ďakuje sa za príležitosť stretnutí, osôb, udalostí, ktoré sme postrehli. Sú to krátke vstupy.

Dialóg

Zdieľanie – odpovedá sa na otázku: *Čo sa Kristovi podarilo cez nás urobiť pre tých, ku ktorým nás posiela?* Odpovede sa hovoria vo veľkej jednoduchosti a stručne.

Metóda

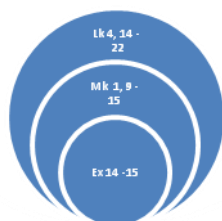

To, čo chcem pripomenúť je dôležitosť „podstatnej zvesti“ – alebo „kerygmy“. Nestačí, že sme ju povedali na prvom a druhom stretnutí. Ona je jadrom každej katechézy. Nie je to, ako keby sme viedli ľudí po schodíkoch - najprv s nimi vystúpime na jeden, potom na ďalší.

Všetko podstatné sme im ohlásili už na prvom stretnutí:

-Boh je ten, kto Ťa vyvádza zo smrti do života, z otroctva na slobodu...

Ďalšie stretnutia túto pravdu rozvíjajú a prehlbujú:

-Pri krste sa nad Tebou roztrhlo nebo, aby si počul – že v Kristovi sa Tvoja „zaslúbená zem“ stáva dostupnou. Môžeš vstúpiť do milujúceho vzťahu s Bohom a jeho ľuďmi.

Obsah

- Prečítanie textu Lk 4, 14-22
- Meditatívne ticho
- Spoločné hľadanie odpovede na otázku: *Čo je podstatnou zvestou?*

Pre mňa je podstatnou zvestou, že DNES sa v Kristovi uskutočňuje všetko, čo Boh prisľúbil. Naplnenie Písma sa realizuje DNES v „ušiach“ tých, čo ho počúvajú. DNES je milostivý čas, keď Záchranca láme svojou smrťou a zmŕtvychvstaním Tvoje okovy a dlhy. „Ešte DNES budeš so mnou v raji“ hovorí Ježiš lotrovi na kríži. (Lk 23,43).

Našou úlohou je pochopiť :

- že Ježišov apoštolský prostriedok je **Slovo** (žiadna ťažkosť alebo prenasledovanie nemôže zabrániť Slovu, aby sa šírilo),
- aké je toto Slovo (je o našom novom vzťahu k Bohu a k bratom, napr. v Lk 4, 18 – 19 Ježiš ohlasuje jubilejný rok, v ktorom sa uskutočňuje Božie otcovstvo prostredníctvom bratstva a „novej spravodlivosti“ medzi ľuďmi),
- ako koná (mocou Ducha),

- čo uskutočňuje (skutočné bratstvo všetkých),
- kedy (DNES – je to čas, kedy ho môžeme prijať alebo odmietnuť),
- pre koho (pre toho, kto počúva). (podľa S. Fausti)

Požehnanie kňaza

Podklady pre prípravu stretnutia:

GRAY, T.: *Poslanie Mesiáša podľa Lukášovho evanjelia*. Bratislava : Lúč, 2006, ss. 25 – 36.

FAUSTI, S.: *Nad evangeliem podle Lukáše. Prozumět Božímu slovu*. Praha : Paulínky, 2006, ss. 101 – 106.

Leták tretieho stretnutia.

IV. JEŽIŠ SÝTI ZÁSTUPY (marec)

Úvodná modlitba

Dialóg

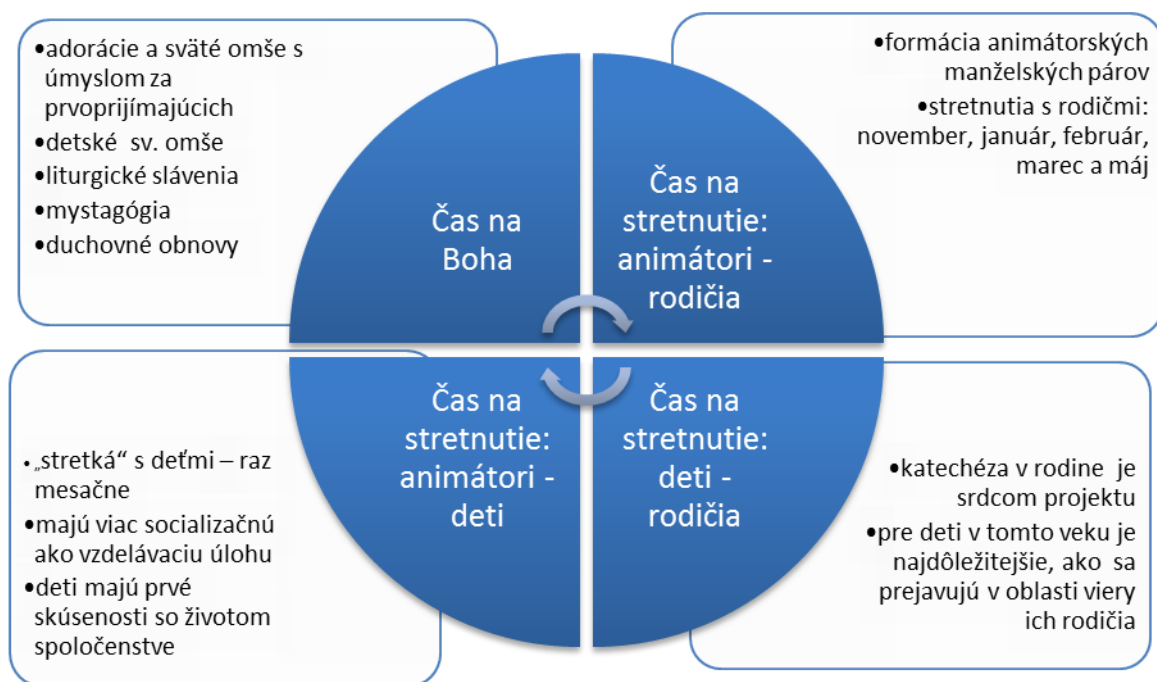
O čom je potrebné sa rozprávať v súvislosti s posledným stretnutím? Aké nové ťažkosti sa vyskytli? Aké situácie vás naopak povzbudili?

Metóda

Vždy na týchto stretnutiach hovoríme aj o metóde. Metóda je dôležitejšia ako obsah.

Presnejšie :

- Prví sú hlásatelia dobrej zvesti – ich otvorenosť pre Ducha Svätého a ich ľudské predpoklady: presvedčivosť, skúsenosti, blízkosť, schopnosť komunikovať
- Druhá je metóda: hovorili sme už, že sa pri stretnutiach najprv snažíme o osobný dialóg, a potom o čítanie Slova a spoločné hľadanie podstatnej zvesti. Tiež, že pri každom stretnutí dávame dôraz na ohlasovanie kerygmy. To, čo robíme – tie naše stretnutia s rodičmi - sú súčasťou programu štyroch stretnutí, ktoré sa rozvíjajú na rôznych úrovniach. Je to adaptácia Veronskej metódy „quattro tempi“ – štyri časy. Túto metódu nám znázorňuje nasledujúca schéma.

c. Tretí je obsah.

Obsah

V tomto prípade ide o text o rozmnožení chleba z evanjelia podľa Jána. Čo je podstatnou zvesťou tohto textu?

- Prečítanie textu Jn 6, 1-15
- Meditatívne ticho
- Spoločné hľadanie odpovede na otázku: *Čo je podstatnou zvesťou?* Aké posolstvo sprostredkuje pre našich adresátov?

Podstatné je uvedomiť si, že všetci evanjelisti interpretujú udalosť rozmnoženia chleba v eucharistickom zmysle: chlieb predobrazuje Ježišove telo vydané za nás - cieľ jeho synovského a bratského života a začiatok nášho života synov a bratov. Boh dal človeku tri dary: prvým je vesmír, druhým je jeho vlastné ja a tretím je Boh sám. Stáva sa, že si človek zamiluje prvý a druhý dar a zabudne na Darcu. Je to, ako keby sa zamiloval do snubného prsteňa a pohrdol snúbencom. My sme povolaní hovoriť o Snúbencovi, o Darcovi, o Bohu, ktorý sa stáva pre nás „chlebom života“, aby sme neboli otrokmi smrti ale nositeľmi života.

Požehnanie kňaza

Podklady pre prípravu stretnutia:

Moloney F. J.: *Sacra pagina. Evangelium podle Jana*. Kostelní Vydří : Karmelitánske Nakladatelství, 2009, ss. 216 – 224.

FAUSTI, S.: *Nad evangeliem podle Jána. Prozumět Božímu slovu*. Praha : Paulínky, 2014, ss. 142 – 151. *Leták štvrtého stretnutia*.

V. JEŽIŠ KRISTUS SA DARUJE PRE NÁS (MÁJ)

Modlitba

Dialóg

Je dobré spoločne prehodnotiť zmysel všetkého, čo sa doteraz pre deti a ich rodičov urobilo, ale tiež hovoriť o tom „čo sa neurobilo“. Veľkým limitom je „iba“ päť stretnutí, na ktoré prišli iba niektorí a niekedy.

Metóda

Katechéza prvoprijímajúcich sa neobmedzuje len na „prípravu.“ Iniciácia nekončí prijatím sviatostí. Po prijatí iniciačných sviatostí v prvotnej cirkvi existovalo mystagogické obdobie. Novokrstencom sa vtedy vysvetľovali sväté tajomstvá (sviatosti) a privádzali sa v „lone“ spoločenstva do tajomstva života s Kristom. Túto prax obnovil *Obrad uvádzania dospelých do kresťanského života*. Pre iniciačnú katechézu je mystagogické – po-sviatostné obdobie neodmysliteľné. Projekt „Na ceste k Ježišovi“ predpokladá jeden rok po-sviatostnej katechézy, keď sa v deťoch po prvom svätom prijímaní bude rozvíjať eucharistická viera a život. V tomto roku sa bude takisto pracovať s rodičmi.

Obsah

- a. Prečítanie textu 1Kor 11, 23 - 29
- b. Meditatívne ticho
- c. Spoločné hľadanie odpovede na otázku: *Čo je podstatnou zvesťou? Aké posolstvo sprostredkuje pre našich adresátov?*

Pre mňa je podstatnou zvesťou, že ješť Pánov chlieb a piť Pánov kalich požaduje rozoznať „telo“ v Eucharistii a v Cirkvi. Eucharistia by sa stala prázdny znakom, keby sa v nás nepremenila na silu milovať spôsobom, ktorým miloval Ježiš Kristus.

Požehnanie kňaza

Podklady pre prípravu stretnutia:

ORTKEMPER, F. J.: *Nový Zákon 7 Prvý list Korinťanom*. Kostelní vydří : Karmelitanské nakladatelství, 1999, ss. 99 – 105.

Leták piateho stretnutia.